

6. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Організація роботи психолога

Напрями роботи

I. Психологічний супровід розвитку дітей та учнівської молоді

1. Адаптація першокласників

Перший пріоритетний напрямок роботи – адаптація до школи першокласників та їх мотивація до навчання. З цією метою були проведені

- спостереження за учнями;
- групові та індивідуальні психодіагностики з використанням методик на дослідження мотивації, емоційної, навчальної, поведінкової сфери учнів («Емоційно-вольова готовність», «Сходінки» на самооцінку, «Будиночок» на вміння працювати за наочним зразком);
- консультування батьків «Адаптація першокласників до школи».

2. Вивчення адаптації учнів під час переходу з початкової до середньої школи. З цієї метою були проведені

- спостереження за учнями;
- групові психодіагностики з використанням методик на дослідження мотивації навчання, тривожність, особливості поведінки: «Мотиваційна структура навчальної діяльності» в 5-х класах; «Визначення стилю поведінки в конфліктній ситуації» в 5-х класах; тести «Шкільної тривожності» Філіпса в 5-х класах.

– консультування батьків у 4-х класах «Молодший підлітковий вік. Попереду 5-й клас».

3. Профілактика дезадаптації.

Проведені

- спостереження за новоприбулими учнями та їх групова та індивідуальна діагностики;
- індивідуальні консультації учнів з ознаками труднощів адаптації до нових умов навчання;
- індивідуальні консультації класних керівників та вчителів, які працюють з цими учнями та їх батьками.

4. Робота з обдарованими дітьми.

Робота спрямована на виявлення таких дітей та їх психологічний супровід. З цією метою були проведені такі дослідження як

- «Готовність дитини до саморозвитку» в 4-х та 6-х класах;
- «Визначення потреби в досягненні успіху» в 9-х класах.

5. З метою профілювання та профорієнтації з учнями 9-х класів була проведена діагностика «ОДАНИ-2» на виявлення рівня інтересів до різних навчальних предметів та сфер життя.

6. Психологічний супровід розвитку підлітків. Проведені психодіагностики особистісних рис та якостей, особливостей характеру з використанням таких методик як

- «Методика ССДСО (опитувальник суб'єктивного ставлення школяра до діяльності, самого себе і оточуючих» в 9-х класах;
- «Інтегральна самооцінка особистості» в 9-х класах;
- «Визначення стилю поведінки в конфліктній ситуації» в 9-х класах;
- «Мотивація успіху та уникання невдачі» в 8-х класах;
- «Самооцінка своїх рис» у 8-х класах.

Написання аналітичного звіту за результатами діагностики учнів 9-х класів за запитом адміністрації гімназії.

7. Робота з учнями старшого шкільного віку.

Проведені діагностики на мотивацію навчання, на ціннісні орієнтації, стресостійкість з використанням таких методик як

- «Визначення рівня стресостійкості» в 10-ому класі;
- «Мотиваційна структура навчальної діяльності школяра» в 10-ому класі;
- «Методика виявлення ціннісних орієнтацій» в 11-х класах.

II. Участь у виховній роботі

1. Консультування індивідуальне і групове вчителів, учнів та батьків щодо використання ефективних методів стимулювання відповідної поведінки учнів. З вчителями проводилася психологічна просвіта з питань індивідуального підходу до дитини.

2. Запобігання конфліктам в учнівських колективах.

З цією метою були проведені такі дослідження:

- «Два будиночки» (соціометрія) в 2-х класах;
- «Психогіометричний тест Демінгера» в 7-х класах.

3. Виявлення та супроводження дітей «групи ризику».

Підготовка та проведення консиліумів з адміністрацією, працівниками і батьками з приводу поведінки учнів з девіантною поведінкою. Також проведена індивідуальна консультація, психодіагностика з учнями, які потрапили до «групи ризику». Проводилися консультації та координація дій батьків та вчителів.

III. Інші пріоритетні напрями роботи

Наступним пріоритетним напрямком роботи була мотивація готовності учнів гімназії до навчання. З цією метою були використані анкети та методики:

- «10 слів» на мотивацію навчання в 2-х класах;
- «Визначення мотивації молодшого школяра до навчання в школі» в 2-х класах;
- Анкета «Мотивація навчальної діяльності» в 3-х класах;
- Анкета «Чим для тебе є навчання?» в 4-х класах;

– Анкета «Вивчення мотивації навчальної діяльності учнів» в 6-х та 8-х класах.

IV. Організаційно-методична робота

1. Керівництво «Школою молодого психолога» для психологів Печерського району міста Києва.

2. Участь у журі II (районного) етапу Всеукраїнської олімпіади з дисциплін психології та педагогіки серед старшокласників.

3. Участь у журі II (районного) етапу Всеукраїнського конкурсу пошуково-дослідницьких робіт МАН з психології серед старшокласників Печерського району.

Організація роботи соціального педагога

Протягом року були проведені наступні соціально-педагогічні заходи:

1. Знайомство з учнями, батьками та педагогічними працівниками.
2. Проведено спостереження за новими учнями 6-11 класів, які вперше прийшли до гімназії.
3. Підготовлені списки учнів пільгових груп.
4. Соціально-психологічні дослідження:
  - визначення стану адаптації новоприбулих учнів: з учнями 1-х класів – проєктивна методика «Будиночки», з учнями 2-4-х класів – методика «Школа звірів», з учнями 5-х класів – методика Фурмана з діагностики особистісної адаптації школярів;
  - виявлення учнів «групи ризику» та учнів з психічними та психологічними вадами серед 5-х класів (діагностування вад особистісного розвитку (ДВОР) за методикою З. Карпенко (90 питань), надавалися консультації щодо реалізації прав та свобод особистості дитини;
  - виявлення труднощів у навчанні – анкета «Моє навчання» серед учнів 1-4-х класів;
  - дослідження соціальних зв'язків між учнями у класі серед 3-х та 5-х класів – методика «Галявина друзів»;
  - визначення рівня сформованості гуманістичних цінностей серед учнів 3-4-х класів – анкета «Розуміння гуманістичних цінностей»;
  - виявлення статусного місця учня в групі та спілкування з однолітками серед 2-х класів – методика «Маски»;
  - виявлення ставлення окремих учнів до свого класу та складання узагальненої характеристики 4-5-х класів – методика «Мій клас»;
  - дослідження особистісних нахилів учнів 4-х класів – анкета «Хто є для вас взірцем для наслідування?»;
  - виявлення розуміння життєвих цінностей учнями 2-х класів – анкета «Ставлення до життєвих цінностей»;
  - дослідження соціальної адаптованості (П. Кузнецова) в 6-7-х класах;
  - «Діагностика ставлення до життєвих цінностей» в 6-х класах;
  - «Ставлення до життєвих цінностей» у 8-9-х класах;

- «Духовні цінності учнів» в 11-х класах;
- здійснювалося спостереження за учнями 10 класу в період соціально-адаптаційного періоду.

5. Соціально-перетворювальна робота:

- заняття з елементами тим-білдингу «Я і ми» з учнями 1-х класів в рамках адаптаційного періоду;
- заняття з елементами тим-білдингу «Один за всіх» з учнями 3-х класів з метою корекції соціальних зв'язків у колективах;
- заняття з елементами тим-білдингу у формі квесту «Подорож у казку» з учнями 1-х класів з метою корекції соціальних зв'язків у колективах;
- рольове моделювання «Привіт! Я – конфлікт!» з учнями 3-4-х класів з метою формування навичок вирішення конфліктних ситуацій;
- інтерактивне заняття «Безпека в Інтернеті» з учнями 3-х класів;
- ігрові прогулянки з елементами коучінгу «Життєві навички» з учнями 1-4-х класів груп подовженого дня;
- конкурси малюнків на асфальті «Права дитини в малюнках» серед учнів 4-х класів та «Наш дружній клас» серед учнів 2-х класів.

6. Профілактична робота:

- бесіда «Чи вміємо ми дружити?» (3 класи);
- бесіда «Права дитини» (4 класи);
- бесіда «Ми – за здоровий спосіб життя» (4-5 класи);
- бесіда «Чи вміємо ми дружити?» (3 класи);
- бесіда «На кого хочу бути схожим» (4 класи);
- бесіди з учнями, які мають труднощі з виконанням домашніх завдань (1-5 класи);
- бесіди з учнями щодо належної поведінки під час освітнього процесу (1-5 класи);
- перегляд відеофільму «Права та обов'язки учня» (4-5 класи);
- зустрічі зі шкільним офіцером поліції (1-5 класи).

7. Робота з професійного самовизначення

З метою сприяння професійному самовизначенню та соціальній адаптації учнівської молоді були проведені бесіди біля профорієнтаційного терміналу з учнями 8-9-х класів. На базі бібліотечно-інформаційного центру була проведена виставка літератури «Книги – помічники у виборі майбутньої професії» та огляд буклетів навчальних закладів. Для учнів 10-11-х класів проведено ознайомлення з книгою «Навчальні заклади міста Києва» та бесіда біля профорієнтаційного терміналу «Нові професії» тощо.

8. Просвітницька робота:

- оформлення стендів, листівок і буклетів для учнів, батьків та педагогічних працівників («Особливості вивчення іноземних мов у молодших школярів» до Європейського дня мов; «Організоване дозвілля дітей як умова успішної праці дорослих»; «Права наших дітей»; «Через книгу до життя» до Всесвітнього дня бібліотек; «Хворобам кажемо «ні»» до Міжнародного Дня боротьби зі СНІДом; «Хто потребує соціальної підтримки

та захисту»; «Ми – за здоровий спосіб життя» до свята Водохреща; «Фізіологічні та психологічні характеристики готовності дитини до школи»; «Права та обов'язки учасників освітнього процесу в школі»; «План проведення місяця Дня відкритих дверей у музеях міста»).

9. Робота з батьками:

- анкетування батьків з метою виявлення рівня залучення ними дітей до читання та відвідування бібліотек;
- бесіда з батьками біля полички з літературою «Права дитини»;
- анкетування батьків до Дня відкритих дверей «Ваші враження»;
- індивідуальні та групові консультації.

10. Робота з педагогічним колективом:

- опитування вчителів з метою виявлення рівня залучення ними дітей до читання та відвідування бібліотек;
- анкетування молодих вчителів «Емпатія до дітей»;
- бесіда з молодими вчителями «Хто потребує соціальної підтримки та захисту»;
- бесіда з вчителями «Права та обов'язки учасників освітнього процесу в школі»;
- виступ перед класними керівниками 1-5 класів «Стан проблемних сімей: робота з батьками»;
- індивідуальні та групові консультації.

Тематика звернень до фахівців психологічної служби протягом навчального року

№ з/п	Тематика звернень	Кількість звернень
	З боку батьків	
1	Адаптація дитини до навчального закладу:	
	питання новоприбулих учнів (вихованців)	3
	1 класи	2
	5 класи	1
2	Готовність дитини до навчання в школі	4
3	Емоційний розвиток дитини	1
4	Розвиток пізнавальних процесів	1
5	Нестійкі емоційні стани дитини:	-
	агресивність	1
	імпульсивність	1
6	Навички самообслуговування	1
7	Низька мотивація	4
8	Звернення з особистих питань	9
9	Інше	-
	Всього	28
	З боку педагогів	
1	Вікові та психологічні особливості розвитку	1

	дітей молодшого шкільного віку	
2	Міжособистісні стосунки в дитячому колективі	1
3	Мотивація до навчання, шляхи заохочення	4
4	Порушення поведінки	5
5	Емоційне вигорання	1
6	Взаємовідносини вчителя з батьками	5
7	Інше	3
	Всього	20
	З боку дітей	
1	Адаптація до нового колективу	1
2	Емоційні стани	7
3	Мотивація до навчання	8
4	Комплекси (неповноцінність, зайва вага, комплекс відмінника, тощо)	2
22	Інше	5
	Всього	23